

Norddjurs Kommune

Sendt til: norddjurs@norddjurs.dk

14. januar 2025
2024-5540

Transportministeriet
Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 41 71 27 00
trm@trm.dk
www.trm.dk

Afgørelse i tvistsag mellem Norddjurs Kommune og Østjyllands Politi om etablering af rød kørebaneafmærkning i fodgængerfelter

Østjyllands Politi har den 26. maj 2023 indbragt en uenighed med Norddjurs Kommune om etablering af rød kørebaneafmærkning i fodgængerfelter.

Transportministeriet træffer afgørelse i sagen i medfør af færdselslovens¹ § 96, stk. 2.

Vejdirektoratet har forberedt sagen til Transportministeriets afgørelse, jf. § 12, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser².

Afgørelse

Transportministeriet er enig med Østjyllands Politi i, at de røde striber etableret imellem de hvide striber må anses for en del af den samlede vejafmærkning, som udgør fodgængerfeltet, og at denne vejafmærkning derfor ikke er i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om vejafmærkning (*vejafmærkningsbekendtgørelsen*)³.

Transportministiet er således enig med Østjyllands Politis i, at der skal meddeles afslag på samtykke til Norddjurs Kommune.

Det betyder derfor også, at afmærkningen er i strid med lovgivningen, hvorfor der skal ske en lovliggørelse heraf.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1312 af 26. november 2024.

² Transportministeriets bekendtgørelse nr. 1541 af 9. december 2024 om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser.

³ Vejdirektoratets bekendtgørelse nr. 425 af 13. april 2023 om vejafmærkning, som ændret ved bek. 1501 af 6. december 2023.

Sagens baggrund og en nærmere begrundelse for Transportministeriets afgørelse fremgår nedenfor.

Sagens baggrund

Østjyllands Politi blev i december 2022 opmærksom på, at Norddjurs Kommune havde ændret fire allerede eksisterende fodgængerfelter på Kannikegade i Grenaa, således at der nu var rød kørebanebelægning/-afmærkning imellem de traditionelle hvide kørebaneafmærkninger.

Kannikegade er en kommunevej, og Norddjurs Kommune er vejmyndighed, jf. vejlovens⁴ § 7.

Norddjurs Kommune havde ikke forud for ændringen af de fire fodgængerfelter søgt politiets samtykke efter færdselslovens § 92, stk. 1, nr. 2, eller § 3 i bekendtgørelse om anvendelse af vejafmærkning (*anvendelsesbekendtgørelsen*)⁵ eller i øvrigt været i dialog med politiet om afmærkningen.

Østjyllands Politi rettede den 6. december 2022 henvendelse til Norddjurs Kommune vedrørende de røde afmærkninger og baggrunden for etableringen.

Norddjurs Kommune oplyste ved e-mail af 8. december 2022, at det er kommunens opfattelse, at der ikke med den røde farve er foretaget færdselsregulerende ændringer, men alene ændret på belægningsfarven ved fodgængerfelterne, hvilket ikke kræver politiets samtykke. Kommunen oplyste desuden, at kommunen havde valgt at lave dem, da Kannikegade er den mest trafikerede kommunevej i Norddjurs Kommune og strækningen har fire fritliggende fodgængerfelter indenfor relativt kort afstand. Der er sket enkelte personskadeuheld ved fodgængerfelterne igennem årene, herunder en dødsulykke i sommeren 2023 ved det sydligste af felterne. Tanken med den røde farve var at gøre fodgængerfelterne lidt mere synlige for trafikanterne og forhåbentlig skærpe både bilisternes og fodgængernes opmærksom på hinanden.

Ved brev af 20. marts 2023 til Norddjurs Kommune oplyste Østjyllands Politi, at de røde afmærkninger efter politiets vurdering ikke

⁴ Lov om offentlige veje m.v., lovbekendtgørelse nr. 435 af 24. april 2024.

⁵ Vejdirektoratets bekendtgørelse nr. 426 af 13. april 2023 om anvendelse af vejafmærkning, som ændret ved bek. nr. 972 af 28. juni 2023.

er i overensstemmelse med bekendtgørelse om vejafmærkning og henstillede derfor, at kommunen fjernede den røde afmærkning.

Norrdjurs Kommune fastholdt sin vurdering ved e-mail af 29. marts 2023.

Den 19. april 2023 blev der afholdt et møde mellem Østjyllands Politi og Norrdjurs Kommune om sagen, uden at der opnåedes enighed.

Østjyllands Politi indbragte herefter sagen for transportministeren den 26. maj 2023.

Østjyllands Politis bemærkninger

Østjyllands Politi bemærker, at afmærkning på kørebanen er et af de vigtigste midler til gennemførelsen af en sikker og hensigtsmæssig trafikregulering. Særligt skal fodgængeres, cyklisters og knallertkørers sikkerhed og behov vurderes i forhold til afmærkning for biltrafikken. Det er derfor afgørende, at fodgængerfelter er udformet ens over hele landet, således at bilister, cyklister m.fl. kan se og forholde sig til den samme type afmærkning ved alle fodgængerfelter.

Røde kørebaneafmærkninger mellem de karakteristiske hvide kørebaneafmærkninger i et fodgængerfelt vil efter Østjyllands Politis opfattelse kunne få konsekvenser for trafikanternes reaktion på den information, som skal formidles via afmærkningen, idet de røde kørebaneafmærkninger ikke giver trafikanterne en klar og entydig information og dermed vil kunne udsætte trafikanterne for en færdselsmæssig risiko.

Det er Østjyllands Politis vurdering, at de i Norrdjurs Kommune anvendte røde afmærkninger på afgrænsede felter mellem de karakteristiske hvide kørebaneafmærkninger de facto udgør afmærkninger på kørebanen, som er påført den gråsorte vejbelægning.

Politiet anfører, at det følger af § 1, stk. 3, i bekendtgørelse om anvendelse af vejafmærkning, at der ved offentlige veje kun må anvendes afmærkning, der er vist eller omtalt i bekendtgørelse om vejafmærkning, eller som er godkendt af Vejdirektoratet. Af § 54 i bekendtgørelse om vejafmærkning fremgår det, at afmærkning på kørebane, cykelsti m.m. er hvid, og den i bekendtgørelsens § 59 viste afmærkning "S 17 Fodgængerfelt" er hvid på gråsort vejbelægning. Røde kørebaneafmærkninger er ikke vist eller omtalt i bekendtgørelsen.

Det er på baggrund af ovenstående Østjyllands Politis vurdering, at den i Norddjurs Kommune anvendte røde kørebaneafmærkning ikke er i overensstemmelse med gældende regler for afmærkning.

Norddjurs Kommunes bemærkninger

Norddjurs Kommune bemærker, at den i 2022 besluttede efter flere ulykker i fodgængerfelterne i Kannikegade – herunder en dødsulykke – at kørebanebelægningen ved overgangene skulle være rød. Den røde farve blev valgt, da rød kørebanebelægning i Danmark er et typisk anvendt tiltag på steder, hvor der ønskes skærpet opmærksomhed fra trafikanterne.

Det er kommunens vurdering, at det ikke var nødvendigt at indhente politiets samtykke, da kommunen ikke mener, at den ændrede den eksisterende vejafmærkning ved fodgængerfelterne. Der er således ikke tale om nyetablering af fodgængerfelter, da disse har været der i mange år.

Det er kommunens vurdering, at der umiddelbart ikke er tale om en uenighed mellem Norddjurs Kommune og Østjyllands Politi. Der er snarere tale om en usikkerhed hos politiet. Politiet fastholder, at vejafmærkning kun må foretages på gråsort kørebanebelægning, men alligevel har politiet gennem rigtig mange år givet samtykke til vejafmærkning på rød kørebanebelægning, herunder også fodgængerfelter.

Norddjurs Kommune påpeger bl.a., at der anvendes rød kørebanebelægning på cykelkantbaner og på hævede flader.

Herudover bemærker Norddjurs Kommune, at det ikke er unormalt at anvende vejafmærkning for fodgængerfelt på rød kørebanebelægning, og særligt på hævede flader ses dette anvendt mange steder i Danmark. Norddjurs Kommune henviser bl.a. til, at Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi har givet samtykke til et fodgængerfelt i Præstø, Vordingborg Kommune, der er anlagt på rød kørebanebelægning.

Kommunen bemærker videre, at Østjyllands Politi ligeledes må have godkendt et fodgængerfelt på rød kørebanebelægning, da der bl.a. er et sådant i Markedsgade i Randers Kommune, som ligger i Østjyllands Politikreds.

Herudover bemærker kommunen, at politiets argument om, at det er afgørende, at fodgængerfelter er udformet ens over hele landet, også må gælde for fodgængerfelters udformning på cykelstier.

Kommunen henviser i den forbindelse til nogle eksempler på fodgængerfelter på rød kørebanelægning på cykelstier, som således også vil være i modstrid med reglerne efter politiet fortolkning.

Kommunen bemærker desuden, at vejafmærkningsbekendtgørelsens § 54 netop fastsætter, at vejafmærkningen skal være hvid, hvorimod det ikke omtales, hvilken baggrundsfarve, som vejafmærkningen må bruges på. Der er heller ikke i bekendtgørelsen angivet, at vejafmærkning kun må anvendes på den baggrundsfarve, der er vist på illustrationerne. Det ville være naturligt, at udstederen af bekendtgørelsen i bestemmelserne ville have henvist til illustrationernes baggrundsfarve på samme måde, som der er henvist til vejafmærkningens farve, hvis baggrundsfarven skulle være en del af bekendtgørelsen. Kommunen gør derfor gældende, at det er svært at se, at der er holdepunkter i bekendtgørelsen for, at vejafmærkning kun må anvendes på en bestemt baggrundsfarve. Anvendelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 3 må derfor henvise til, at der kun må anvendes vejafmærkning, der er vist eller omtalt i afmærkningsbekendtgørelsen, og derfor ikke henvise til en baggrundsfarve på nogle illustrationer.

Afslutningsvis fastholder Norddjurs Kommune, at den har ret til at have rød kørebanelægning omkring fodgængerfelterne i bl.a. Kannikegade på samme vilkår, som andre steder i landet, herunder også andre steder i Østjyllands Politikreds.

Lovgrundlag

Færdselslovens § 92, stk. 1

Vejmyndigheden for en offentlig vej kan med samtykke fra politiet træffe færdselsmæssige bestemmelser, som indvirker på vejens udnyttelse eller indretning. Kommunalbestyrelsen kan som vejmyndighed for en privat fællesvej omfattet af §§ 25-86 i lov om private fællesveje, jf. lovens § 3, med samtykke fra politiet træffe tilsvarende bestemmelser, jf. dog stk. 4. Der kan bl.a. træffes bestemmelse om [...]

2) etablering af fodgængerfelter [...]

Bekendtgørelse om anvendelse af vejafmærkning

Af § 1, stk. 3, i bekendtgørelse om anvendelse af vejafmærkning følger det, at der ved offentlige veje kun må anvendes afmærkning, der er vist eller omtalt i bekendtgørelse om vejafmærkning, eller som er godkendt af Vejdirektoratet.

Vejdirektoratet kan meddele en kommunal vejmyndighed dispensation fra anvendelsesbekendtgørelsens bestemmelser, jf. § 2, stk. 1.

Før afmærkning etableres eller bestående afmærkning ændres skal vejmyndigheden indhente samtykke fra politiet, jf. § 3.

Bekendtgørelse om vejafmærkning

Af § 54 i bekendtgørelse om vejafmærkning fremgår det, at afmærkning på kørebane, cykelsti m.m. er hvid. Gul afmærkning anvendes dog til at angive midlertidig regulering, fx vejarbejde eller vejforlægning, og skal efterkommes forud for hvid afmærkning. Gul afmærkning anvendes endvidere til *T 61 Standsningsforbud*, til *T 62 Parkeringsforbud*, og til *T 63 Markering af ophør af standsning og parkering*, jf. § 60. Blå afmærkning kan anvendes ved *S 21 Cykelfelt*, jf. § 59. Grøn afmærkning anvendes ved *V 45 Taxisymbol for nulemissionsbil* og *V 46 Bilsymbol for nulemissionsbil*, jf. § 61.

Bekendtgørelsen har således ikke bestemmelser om anvendelse af rød afmærkning.

Bekendtgørelsens § 59 angiver udformningen af *S 17 Fodgængerfelt* således:

S 17 Fodgængerfelt

Det følger af bestemmelsen, at *S 17* er et felt på tværs af vejen bestående af brede striber, som er parallelle med vejens retning. Det angiver den del af vejen, som er bestemt for gående ved passage over kørebane eller cykelsti. Det følger af bekendtgørelsens § 3, stk. 1, at Vejdirektoratet kan meddele en kommunal vejmyndighed dispensation fra bestemmelser, der er fastsat i denne bekendtgørelse, jf. dog stk. 3.

Stk. 3 omhandler tavlerne E47-52 i § 27, og er derfor ikke relevant i denne sag.

Transportministeriets vurdering og begrundelse for afgørelsen

Indledningsvis bemærker Transportministeriet, at det på baggrund af sagens oplysninger må lægges til grund, at de fire omhandlede fodgængerfelter allerede var etableret, da Norddjurs Kommune udførte de røde markeringer. Da det ikke er problematiseret i forbindelse med dialogen mellem kommunen og politiet, lægges det til grund, at fodgængerfelterne oprindeligt er blevet etableret med samtykke fra Østjyllands Politi i medfør af færdselslovens § 92, stk. 1, nr. 2.

Derfor angår tvisten alene lovligheden af de efterfølgende etablerede røde markeringer imellem de hvide striber og ikke selve etableringen af fodgængerfelterne. På den baggrund finder Transportministeriet ikke, at Norddjurs Kommune burde have indhentet samtykke efter færdselslovens § 92, stk. 1, nr. 2.

Twisten er derfor, om de røde markeringer må anses for vejafmærkning, og derfor omfattet af reglerne i vejafmærkningsbekendtgørelsen og anvendelsesbekendtgørelsen, herunder kravet om samtykke fra politiet ved ændring af bestående afmærkning, jf. bekendtgørelsens § 3.

Det er Transportministeriets opfattelse, at farven på asfalt eller anden belægning på vej, fx brosten, ikke er reguleret i vejafmærkningsbekendtgørelsen, og det kan følgelig ikke udledes af illustrationen til *S 17 Fodgængerfelt*, at de hvide striber alene må etableres på en grå belægning. Det er ministeriets opfattelse, at *S 17* er illustreret på grå baggrund, da denne farve er den typiske asfaltfarve på det danske vejnet.

Transportministeriet er således enig med Norddjurs kommune i, at en ændring eller udskiftning af selve belægningen ikke i sig selv kræver politiets samtykke, idet dette efter ministeriets opfattelse må falde ind under vejmyndighedens ansvar og kompetence i henhold til vejlovens § 8, stk. 1 og 2.

Det afgørende for sagens bedømmelse er efter Transportministeriets vurdering, hvorvidt den etablerede foranstaltning i form af rød farvelægning imellem de hvide striber fremstår som værende kørefarmærkning eller en del af en sådan afmærkning.

Det er Transportministeriets opfattelse, at de hvide og røde striber, som udgør fodgængerfelterne på Kannikegade, rent visuelt fremstår som en samlet afmærkning, særligt henset til at vejbelægningen i øvrigt består af den typiske grålige asfalt, og den røde farve derfor er kraftigt afvigende fra asfaltbelægningen. Det er i forlængelse heraf ministeriets umiddelbare opfattelse, at udførelsen af de

røde markeringer med Rollgrip også bevirker, at overfladen visuelt fremtræder afvigende fra vejens belægning i øvrigt.

Ministeriet er således ikke enig med Norddjurs Kommune i, at den røde farve har karakter af at være en underliggende belægning eller en "baggrundsfarve".

Efter ministeriets vurdering fremtræder den røde farve klart som værende - og vil af trafikanter blive opfattet som - en del af fodgængerfeltet og har derfor en færdselsregulerende eller -vejledende funktion.

På ovenstående baggrund er Transportministeriet enig med Østjyllands Politi i, at de røde striber etableret imellem de hvide striber må anses for en del af den samlede kørebaneafmærkning, som udgør fodgængerfeltet, og at denne afmærkning derfor ikke er i overensstemmelse med reglerne i vejafmærkningsbekendtgørelsens §§ 54 og 59.

Det forhold, som påpeget af Norddjurs Kommune, at der andre steder i landet måtte være etableret lignende fodgængerfelter med rød afmærkning, herunder også med samtykke fra den lokale politikreds, kan efter Transportministeriets vurdering ikke føre til et andet resultat.

Henset til at den ændrede afmærkning af fodgængerfelterne er i strid med §§ 54 og 59 i vejafmærkningsbekendtgørelsen, og idet der ikke er dispenseret herfra af Vejdirektoratet i medfør af bekendtgørelsens § 3, stk. 1, er Transportministiet enig med Østjyllands Politi i, at der skal meddeles afslag på samtykke til Norddjurs Kommune.

Med venlig hilsen

Anders Petersen